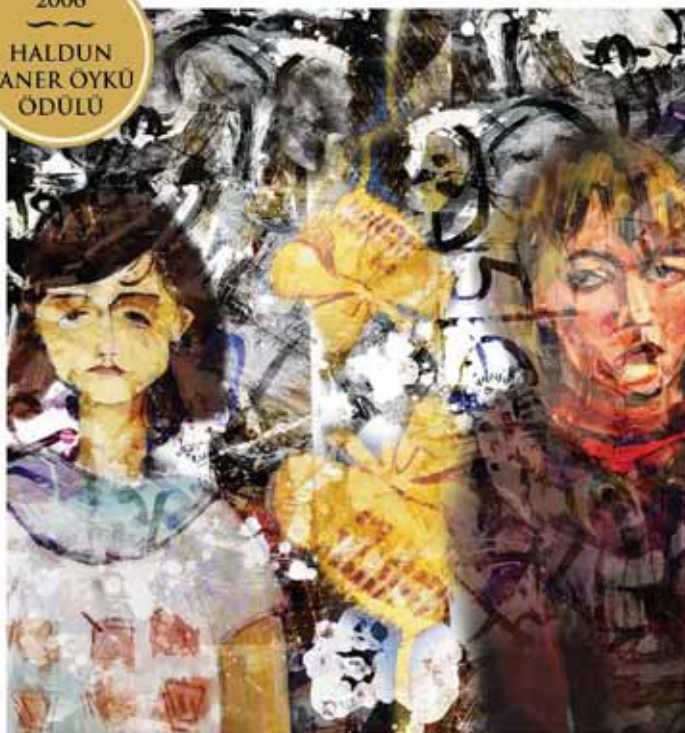

SİBEL K. TÜRKER

AĞULA

2006

HALDUN
TANER ÖYKÜ
ÖDÜLÜ

ÖYKÜ

SİBEL K. TÜRKER

AĞULA

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Doğan Kitap, 2007

Can Yayınları'nda 1. basım: Ekim 2012

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © Shutterstock

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

ISBN 978-975-07-1543-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

SİBEL K. TÜRKER
AĞULA

ÖYKÜ

2006 HALDUN TANER ÖYKÜ ÖDÜLÜ

Sibel K. Türker'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Hayatı Sevme Hastalığı, 2012

Kalp Yazan, 2012

Öykü Sersemi, 2012

Şair Öldü, 2012

Meryem'in Biricik Hayatı, 2012

SİBEL K. TÜRKER, 1968'de Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğrenim gördü. *Radikal İki*'de yazıları, *Hayalet Gemi* dergisinde öyküleri yayımlandı. Öykülerini *Kalp Yazan* (2003), *Öykü Sersemi* (2005, Yunus Nadi Öykü Ödülü) ve *Ağula* (2007; 2006 Hal-dun Taner Öykü Ödülü); romanlarını ise *Şair Öldü* (2006), *Meryem'in Biricik Hayatı* (2008), *Benim Bütün Günahlarım* (2010) ve *Hayatı Sevme Hastalığı* (2012) başlıkları altında kitaplaştırdı. *Şair Öldü* romanı, TEDA projesi kapsamında Almanca, Romence, Bulgarca ve Arapçaya çevrildi.

İçindekiler

Suskun Bir Çocuk	15
Hayat-Memet Meselesi	29
Sevmek-Öldürmek	37
Abeze	45
Yıldızların Işığı	59
Kuş Biçimi	83
Boş Mermer Yazıları	87
Kuyumerdivenayna	97
İade-i Hürriyet	103
Onuncu Öykü	115
Film Şeridi	121

Günlerce, gecelerce kendini dinledi.

Kendisinin bir oda, bir dağ, bir yol, bir vadi, bir ağaç, bir orman, bir kelime, bir hikâye, bir armağan, bir pencere, bir duvar, bir göl, bir deniz, bir kuş, bir karınca, bir yaprak, bir kök, bir dal, bir haber, bir müjde, bir selam, bir sayfa, bir kitap...

Azıdışi, omurga, ilaç, ayakkabı, fiyonk, kartpostal, demlik, kalem, tabut, yemeni, gelinlik, örgü, plastik gül, saç, anahtar, bardak, çanta, eldiven...

Kendisinin bir kuyu, bir ses, bir şiir, bir ölüm olduğunu düşledi.

İçinin ta içine baktı da şöyle bir, ben dediği boşluktan gözü karardı, kapadı. İçinde şeyler, uzak yılgın ben-zemezlikler, zaman denen çürük birikintiler, attığını sandığı çöp gibi kokuşmuş ruhlar, Allah'ın olmadığı yerler, dinginlik mağaraları, öfkeli kayalıklar, suskun, cümlesiz sevmek fiili, doğmuş çocuklar, gürültüler, kahkahalar, hayatın resimleri, tıkanıp kurumuş nehirler, yorgun hayvanlar, renkler, renksizlikler, başka başka gözler, adını söyleyen yabancı ağızlar, şişkin, kapalı bohçalar, sandıklar, aynalara bakan aynalar, delilikler, saçılmış, patlamış yürekler, durmuş saatler, rutubet, ağrılar, hem kötü hem güzel kokular, şehirler, kıvrılmış ok işaretleri, levhalar,

içinde çokluklar, içinde azlıklar, içinde hiçlikler gördü.

Kendiyle bunca kalanın peygamber gibi sözleri olur.
Nerede?

Musa'yı çıldırtan çalılıkları, O'yum diye bağırın gök gürültüleri, ortadan ikiye yarılan denizleri, Muhammed'i çıkarıp çıkarıp dağlara, aşağıdaki haylaz, adaletsiz kalabalıkları küçümseyen sözleri olur. Kendiyle bunca bırakılanın, içinin tüm çirkinliklerinden oluşmuş şekilsiz bir tanrısı olur. O tanrının kendisi gibi konuşmaları, dostları, düşmanları, yazıları, korkuları, öfkeleri, sevdikleri, sevmedikleri, sayıları, tarihleri olur. Tarihleri...

Saatleri olur. Saatleri.

Kitapları olur.

Boşboğazlıkları, utanmaları, içi sıkılmış da dünyayı yaratmış gibi oyunları, "Bana iki şey lazım," diye düşünmüş gibi kadınları ve erkekleri olur.

Ayları, yıldızları, güneşleri olur.

Mevsimleri olur.

Sıcağı, soğuğu olur.

Büyümesi, küçülmesi, taşması, kuruması, çekilmesi olur.

Aşkı da olur. Çılgın dervişleri nar gibi kızartıp da yarı yolda bırakan, "Aman pek güzel yolmuş," diye avare avare söyleten, döndürüp döndürüp de sersemleten, birilerini güldürüp birilerini ağlatan, sarhoşların kapı kilidine uyduramadıkları eğik anahtar gibi duran, duvar gibi, zindan gibi susan, uğursuzların iç ceplerinde parlatacak taşıdığı, bir görünüp bir kaybolan, kayboldukça çoğalan aşkı da olur.

Senin gibi iç çekmeleri, güçlükleri, ben de yalnızım demeleri, aslında sana benziyorum, diye itirafları...

Her şeyden önemlisi burada bir derdi, bir kederi olur.

Tıpkı sen. Aynı sen.

Tanrın, bir gün dibi eşleyen keyifsiz bir balığa dönüşmekte olan seni gördü. Üst katında oturuyordu. Seni gözetliyor, bazen gürültü yapıyordu.

Bir tek çocukluğu yoktu, bir de ölümü. Bir de yazıp yazıp yırtıkları, yaktıkları yoktu. Seni kıskanıyordu.

Elinde kalemin, o sebepsiz, o geniş boşluğu düşürürken sen

Hayallerinin artığı gibi, düşüp kırılmış gibi sen

Çukura kaçmış gibi, göğe fırlamış gibi sen

Magma ve buzul bir ölçünün içinde sıkışıp kalmış

Yedi katın da altında bir derinlik, sonra dümdüz bir yüzey halisin.

Sen başka başka şeylerin, garip öykülerin suretisin.

Saklı kalmayan hikâyelerin, birbirine ulanarak çoğalan sözcüklerin, birbirine bakmaların, görmelerin, işitmelerin, birbirine sıçrayan izi kalan ellerin, kirlilik, temizliklerin, kalbine akıtılıveren yüklerin sahibisin.

Bütün alt katlar senin.

Öyleyse senin gibi güçlü, senin gibi zayıf, senin gibi tekli, senin gibi çoklu tanrın düşünsün.

Öyleyse benzeyenlerin, benzemeyenlerin, anlayanların, anlamayanların okusun.

Bilsin, kendine kaldığında neden bu denli zehirlisin.

İçine akıttığın sadece birkaç damla.

Yazarın içtiğinden...

Öldürmez.

Öyleyse bu kitabın okuyanı da içsin.

SUSKUN BİR ÇOCUK

Bir yazardan Őu sorunun yanıtını beklerler: Yazdıklarınız ne kadar sizensiz? Bu soruyu cevaplamak sanıldığı kadar kolay değildir. Üstelik yazardan bir dürüstlük ve itiraf mı, yoksa yeni bir oyun mu istedikleri de pek belli olmaz. Hepsi benim, deseniz gereksiz bir üstlenme ve yük, hiçbirini ben değilim, deseniz korkakça bir kaçış olur adı. Bu soruyla çokça karşılaştım, soruyu anlamlı bulmadım. Üzeri benlikle örtülü olan hiçbir şey masum olmaz çünkü. Benlik, yani kurduğumuz ve bütünlüklü sandığımız o yapı masum değildir.

Ancak Şimdi bu soruya verilecek en güzel yanıtın bir hikâye yazmak olduğunu düşünüyorum. Apaçık, gizi olmayan bir hikâye. Otların, ağaçların, bulutların arkasına saklanmadan, çünkü çocukluk saklanır. Çocukluğun Şimdi bedenimizde kalan izleri, utanmadan gösterilebilecek olanlardır. Çiçek aşısı gibi bizi suçlu kılmayacak türden izler. Kepçekulakların, çektirilen ilk vesikalık fotoğrafta ispata gerek kalmadan ay gibi ortada oluşuyla içine düşülen sızı unutulmuştur. Diş teli tam üç yıl boyunca gülümsememizi metal, dikenli bir ışıltıyla taçlandırırken Şimdiki gülüşümüz o utancı kaplamış, esnemiş, derinleşmiştir. İlk bilinememiş matematik sorusu basit denklemini bir burgaç gibi içimizde döndürürken, artık

bildiği şeyler çoğalmış olan halimizle buna katlanabiliriz; dahası unutmak, hayat tehdidini üzerimizden çektiğinde epey kolaydır. Çocukluk, azapların çok geride kalması ve hataların tekrar edilemeyeceğine olan güvenle arsızca geride bırakılmıştır. Terk eder ve öykümüzü kurarız. Şimdiki halimizle, kendine güvenen, kusurları ortadan kalkmış halimizle anlatırız onu. İnandırabiliriz, çocukluk ışıldar; çocukluk yaramaz, ama sevimlidir, haylaz, ama zekidir, söz dinlemeyişinde mutlak bir deha parıldar. Şimdiki mükemmel biz, asıl anlatıyı ustaca örtmüş bir kum tepesiğinin ikiyüzlülüğünden gocunmadan, kendimize söz katmanları ediniriz. Yalan hikâyemizle geçmişimize daha çok yabancılaşırız aslında; ama bu, katlanmayı kolaylaştırır. Ben bir tabut kadar dar, hikâye bir evren kadar genişse başka ne yapabiliriz? İnsana dili bağışlayan güçlere şükürler olsun. Söz olmadan, yalan kurmadan bir hiçiz biz.

Bir yazar, kimilerinin deyimiyle bir kadın yazar olarak büsbütün aptal, büsbütün suskun, büsbütün durgun çocuk Feryal'i, çocukluğumun Feryali'ni nasıl anlatmalıyım sizlere? Göğüslerimin ve cinsel organımın yazımla hiçbir ilgisi ve ona bir hayrı yok, yok olmasına ya, benden bugün beklenen ve kimilerinin fotoğraflarımda ve yazdıklarımda bulduğu, bulduğuna sevindiği, yaşamın altın oranına denk getirerek içini ferahlattığı güzellik ve akli hırpalamadan, örselemeden, üstelik olabildiğince dürüst kalmaya çalışarak bunu nasıl yapmalıyım? Bütün uzlaşmazlıkları, bütün ikilikleri varlığında bütünlemiş görünen ben, kalemin ucunda parçalanıyorum. Kalem deşen bir nesnedir. Bıçaktan da haindir, kelimeler cümleleri oluşturduğunda rahatlamak bir yazarın aldanişdır aslında. Cümleler güvenilmezdir. Paragraflar ise hepten çöpe atılası şeylerdir. Söküp birleştiririz, takar çıkarır, ekler sileriz ve bu çılgınca edim asla bitmez. Bir yazar ger-

çeklerden değil, yazdıklarından dolayı yorgundur.

Üstelik okumak da bütünlüklü bir eylem değildir. Kadın ve erkek diye ikiye ayrılır, genç ve yaşlı diye ikiye ayrılır, vasat ve zeki diye ikiye ayrılır, bilgili ve az bilgili diye ikiye ayrılır, yerel ve evrensel, maddi ve manevi, beyaz ve siyah... Sonuçta her şey parçalanır..

Bunak büyük amcanın sessizlikle, gölgelerle ağırlaşmış karanlık evine her gidişimde içimi bir korku kaplar, annemin koluna asılırdım. Oysa annemin kolu vefasızdı ve büyük amcaya ve cicianneye doğru bugün hâlâ anlamadığım bir coşkuyla atılarak beni yalnız bırakırdı. Annem elleri başa koyar, yanakları iştahla öperdi, ama onun yanakları öpülmezdi. Bunu fark etmemesini, buna kızmamasını anlamazdım. Annemin yanakları kirli mi, diye bakardım yüzüne. O da öpmesin, diye geçirirdim içimden, neden öyle şapırdatarak yapıyor ki? Öfke duyardım ona ve tarifsiz bir endişeyle salonun ortasında kalakalırdım. Büyük amca her defasında karısına dönerek, "Kim bunlar?" diye sorardı. Annem atılırdı: "Amca ben yeğenin Safiye. Kardeşin Ahmet'in kızı. Tanımadın mı?" Annem gülerdi, cicianne açıklama zahmetine girişmediği için memnun, oturun işareti yapardı gerinerek. Amca hâlâ boş boş bakardı yüzümüze; annem kolumdan çeker, yanına oturturdu beni. Bunak ihtiyara gocunmazdı annem, ama onun bu sorusu içimde her zaman şu soruyu doğururdu: "Kimiz biz? Bu eve neden bu kadar sık geliyoruz?" Cicianne yüzüme bile bakmazdı, hatırı mı sormazdı. Değersiz bir yeğenin değersiz yavrusu olmak içimi acıttırdı. En kötüsü, annemin orada ben yokmuşum gibi davranmasıydı. Kucağına almaz, saçımı okşamaz, beni unuttur, cicianneyle sohbete daldardı. "Nasıl olalım yenge!" "Yok yenge aynı. Maaş az." "Bir evimiz olaydı." "Rahmetli çekip gitmeyeydi." "Eee, ne yapacaksın!" diye bilmiş bilmiş konuşurdu cicianne. "Kocan bir

şoför parçasıydı. Ne olacak?” Halbuki annemin dediğine göre, büyükbaba da zengin evlerde, konaklarda şoförlük yapmış yıllarca, cicianne de aşçılık. Öyle tanışıp evlenmişler. Annem bu bilgiyi unutmuş olacak ki, susardı.

Büyük salondaki eşyalar yabancı bir dünyanın diliyle konuşurlardı. Arabalara hayli meraklı olan amcanın hastalığında bu tutkusu giderilebilsin diye her şeyin ayağına teker takılmıştı. Koltuklar, sehpalar, masalar küçük metal tekerleklerle hareket ettirilebiliyor, amca annemin yüzüne bön bön bakmaktan sıkıldığında önünde duran küçük sehpayı ileri geri itiyordu. Bundan hoşlandığı belliydi. Bazen ben de bu oyuna uyarak koltuk yastıklarından birini elime alır, direksiyon gibi çevirirdim sağa sola. Cicianne atılırdı: “Kız... Bırak onu bakayım.” Annem yastığı elimden hırsıyla çekerek eski yerine koyar, eliyle düzlerdi. Ciciannenin çatık kaşları düzelirdi. Bu ölü evin içinde parlayan metal tekerlekler ve yan yana duran ayaklı ve gonklu üç saat, geçirdiğim sıkıcı saatlerin şiddetini azaltırdı biraz. Üç saat de korkunç tik taklarla sarsılırdı; ağır sarkaçların biteviye hareketleri başımı döndürürdü. Her saat başında ev titrerdi sanki. Bir de duvarda guguklu saat vardı. İçindeki sarı kuş açılan kapaklardan çıkıp girer, beni sevindirirdi. Bir canavar olarak bellediğim bu iki sevimsiz ihtiyarın tiksindiğim dünyalarında, ortaya aniden çıkıveren bu kuşu, belki okuduğum masallardan etkilenerek amca ve ciciannenin tutsağı gibi düşünür, ürkerdim. “Zavallı ne de güzel,” diye bakardım ona, içim giderek. Eşyaya bir canlılık atfetmek bütün çocukların yaptığı bir şeydir, ama ben o sarı kuşa bir de masal yazmıştım. Bu iki ihtiyar onu bir gül dalında yakalayıp eve getirmişler, saatin içine hapsedmişler. Bir gün başından tutup çekiverecek ve afiyetle yiyecekler. Tüylerini yolup küçücük canını pis ağızlarında tutkuyla çevirecek, yutacaklar. Kuş zamandan korkuyor, hangi saat onun ölümüdür? Ama

bir saatin içinde yaşıyor. Onu alıp eve götürsem... İşte böyle şeyler düşünerek oturduğum yerde iyice büzülürdüm. Cicianne durmadan geçirir, bunak amca kulak içlerini kaşırdı. Öyle gür kaşları vardı ki, beyaz saçlarının başlangıç yerine kadar çatal çatal uzanırdı. Beklediğim korkunç an gelirdi sonra, “Ebru’yu çağırayım da şunla oynasınlar,” diye konuşurdu cicianne. Ağır bedenini koltuktan güçlkle sökerek ayağa kalkar, sokak kapısını açar, aynı katta oturan gelininin zilini çalardı. Az sonra güzel gelini yanında bücür Ebru’yla çıkagelirdi. Gelin bize yapmacık bir ilgi gösterir, Ebru babaannesi gibi kaşları çatık, ayakta sallanarak nazlanırdı. Cicianne torununa övgüler düzer, hızını alamaz, kolundan çektiği gibi kucağına oturarak öperdi. “Oynayın hadi.” “Bebeğini getirelim mi?” diye sorardı annesi. Ebru, “Haayııııı!” derdi. Mevsim yazsa, “İyi, bahçeye inin biraz,” derdi cicianne. “Safiye sen de kalk bi çay koy.” “Tabii yenge,” diye telaşla kalkardı annem. Onlara hiç itiraz etmezdi.

Ebru gönülsüzce terliklerini sürükler, o önde ben arkada merdivenlerden inerdik. Benden bir-iki yaş küçüktü sanırım. Konuşmaya, benimle ilgilenmeye hiç hevesli olmadığından, üzerine yıkılan bu görevden bıkkın bahçeye girerdik. Somurarak sorardı: “Ne oynayalım?” “Bilmem,” derdim utanarak, omuzlarımı kaldırırdım. O sırada, apartmanda kiracıları olan ailelerin çocukları da bahçede olurdu. Bir-iki kız koşarak yanımıza gelirdi. “Beştaş oynayalım mı?” Hep beni başlatırlardı önce. Dua ederdim rezil olmamak için. Ama Tanrı da, saatin içindeki kuş gibi bunak amcanın evinde tutsak kalmış olmalı ki beni duymazdı. Beştaş oynamayı bir türlü öğrenemediğimden, ince bir utancın baskısıyla taşları döküp saçardım. Ebru ile kızlar gülerlerdi. “Bir şey bilmiyorsun.” Dudaklarımı sıkardım. “Seksek oynayalım.” Bir an sevinirdim, seksekte oldukça iyiydim. Hepsini yendiğim

oyun bittiğinde, daha zaferimin tadını almadan Ebru mızımızlanırdı. “Ben yukarı çıkıcam, sıkıldım.” Kiracıların kızları onu kolundan tutar, yanaklarını okşar, biraz daha kalması için yalvarırlardı. “İyi, ip atlayalım.” İp atlar, terlerdik, Ebru’nun annesi balkondan yarı beline kadar eğilerek aşağı seslenirdi: “Birazdan yemeğe gelin. Ebru, fanılan ıslandı mı?” “İııhhh!.. Annecim ben sıkıldım.” “Tamam kızım, az oynayın da gelin,” diyerek başını çekerdi annesi. Dinlenmek için çimenlere oturduğumuzda kızların sıkıcı soruları başlardı: “Siz akraba mısınız?” “Evet,” derdim, çünkü annem öyle olduğunu söylemişti. Öyle olmasaydı neredeyse ayda iki-üç kez geldiğimiz bu evde ne işimiz vardı? Ebru, kalın dudaklarını sarkıtarak hep aynı cevabı verirdi: “Ben tanımıyorum onları.” Kızlar, “Ebru ne kadar güzel değil mi?” diye sorarlardı bana. Başımı sallardım. Ama içimden, “Hiç de değil,” derdim. “Babaannesi kadar çirkin.” “Onun babası yokmuş,” diye söylenirdi ciciannenin cici torunu. İyi kalpli kızlar, “Yaaa, ne kötü,” diye içlenirlerdi. “Niye yok?” “Ölmüş,” diye cevaplardı bizi tanımayan Ebru. O zaman babama da kızdardım. Bütün bu saçma soruları yanıtlamak zorunda olan budala, çelimsiz, kara kuru kızı bırakıp gitti, diye. Kızlar babam üzerinde fazlaca oyalanmaz, “Bisikletin var mı senin?” diye sorarlardı bu kez; amma meraklıydılar. “Yok, ama annem bu sene alacak,” derdim. “Yalancı!” diye suratıma bağırdı Ebru. “Hep öyle diyorsun.” “Benim var ama bugün indirmedim,” derdi kızlardan biri, “Benim de patenlerim var kırmızı siyah,” diye atılırdı öteki. “Benim ikisi de var. Babam aldı, ama eskimesin diye odamda duruyor,” derdi hep son sözü söyleyen Ebru. Bahçe demirlerine kayardı gözüm. Sarı kuş bir kez daha çıkmış mıdır, ne zaman gideceğiz, “Anne!” diye bağırırsam ayıp olur mu? “Anne, ben gitmek istiyorum,” desem. Balkona doğru kaldırırdım başımı. Ebru gibi iste-

mediğim her şeyi açıkça söylesem ne iyi olurdu. Ama benim annem, Ebru'nun annesi gibi anlayışlı değildi; parmaklarını dudaklarına götürür, "Şiştt! Çok ayıp, oyna bakıyım," derdi. Eğer yanında söylersem gizlice kolumu bükerti. "Hadi şarkı yarışması yapalım. İlk Ebru çıksın," diye bağrışlırdı kızlar. Delice alkışlamaya başlayıp, "Ebru, Ebru!" diye tempo tuttuklarından, ben de zoraki alkışlardım. Ebru, ısrarlara dayanamayarak nazlı nazlı ayağa kalkar, siyah uzun saçlarını arkaya atarak şarkıya başlardı: "Kalbimi affettim. Onsuz yaşamıyoorr." Ellerini kalbinin üzerine koyar, dantelli eteğini döndürerek şımarıkça büzerdi etli dudaklarını. Kızlar bağrışlırdı: "On puan!" Sıra bana gelirdi. Annemin aldığı çirkin keten ayakkabıların içinde pek de rahat hareket edemedim başlardım: "Kapı açık, arkanı dön ve çık..." "Sesini yükseltsene, duyamıyoruz" diye mızırdanırlardı. Şarkıyı alelacele söyler, hep kısa keserdim, nakaratlara hiç girmezdim. Bu sevimsiz işi bir an önce başımdan savıp yerime oturmayı dört gözle beklerdim. Aralarında fısıldaşıp bana verecekleri puanı tartışlırdı. "İki", "dört" dediklerini duyardım. "Üç puan!" diye bağırılırdı ben ayakta kararı beklerken. Diğer kız kalkıncaya kadar orada dururdum. Puan hakkında bir şey düşünmezdim, ne iyi ne kötü bulurdum. Zaten derdim bu değildi. Oyunlar bitmek bilmezdi. Balkondan annem uzanırdı bu kez: "Ebruuu... Gelin hadi!" Neden ilkin onun adını söylerdi, neden Feryal diye bağırılmazdı, anlamazdım bunu.

Kızlar yine Ebru'yu öper, bana el sallarlardı. "Yine gelecek misin?" diye sorarlardı iyi niyetle. "Bilmem," derdim, Ebru, "Hep geliyorlar," diye cevaplardı. Yine o önde, ben arkada merdivenleri çıkardık. "Dokunmazsan bebeğimi gösteririm yukarıda."

Kapıyı annem açardı. Masa hazırlanmış olurdu. Cicianne ile büyük amca bıraktığımız gibi aynı yerde otur-

muş ikimize bakarlardı. Büyük amca karısına dönerek, “Kim bunlar?” diye sorardı. Cicianne sabır ifadesi takındığı suratıyla kocasına döner, “Torunun,” diye cevaplardı. Ebru’ya el ederdi, “Gel dedeni öp.” Ebru her zaman olduğu gibi gönülsüzce dedesine yaklaşır, yanağına ufak bir öpücük kondururdu. “Dedenin yanına otur. Sen de şuraya geç!” Emirlerinin arasında iki kez daha geçirirdi. Öyle gürültüyle yapardı ki bu işi, her defasında irkilirdim. Her geçirmenin sonunda, “Estağfurullah!” derdi. Demek utanırdı yaptığından. Anneme sormuştum bir kez, “Midesi hasta,” demişti. Öyle çok sarı kuş yutmuştu ki, midesi rahatsızlanmıştı demek ki. Annem ile gelin hanım masaya tabaklar, çatallar, peçeteler dizlerlerdi. Çay bardaklarını getirirdi annem. “Safiye, pastırma vardı, onu da koy!” “Tamam yenge.” Annemin evde anlattığına göre cicianne yeme içme konusunda çok bonkördü. Evine geleni aç göndermez, dolapta ne var ne yoksa çıkarırdı. Yalnız bir kötü huyu vardı ki...

İşte azap yine başlamıştı. “Yiyin haydi!” “Safiye bu çay tabağı kırık. Kaltak karı gibi oynuyor.” “Hemen değiştiriyim yenge.” Annem tabağıma zeytinyağlı sarmaları, sigara böreklerini koydukça sandalyede aşağı doğru kayardım. Büyük amca altına pirinç tanesi kaçırdığı takma dişlerinden rahatsız olarak onları çıkarmaya çalışır, cicianne eline yavaşça vururdu. “Yemekten sonra Mehmed Efendi.” Gelin, Ebru’nun ağzına pastırma dilimi sokarken cicianneyle konuşurdu: “Anne, Özhan iki numarayı daha düşük fiyata isteyene verelim, çok boş kaldı diyor.” Cicianne sinirden yine geçirirdi: “Özhan ne bilirmiş! Kalsın, zararı yok! O fiyata olursa olur! Benim evim!” “Ama rutubetli anne! Oraya aile oturmaz ki!” “Niye oturmazmış? Çok biliyorsun. Üç oda, koca salon...” Anneme dönerdi. “Değil mi Safiye?” Annem canla başla desteklerdi: “Öyle deme Sabahat. Yengem haklı, bu

zamanda...” “Sen kaçta oturuyordun?” Annem rakamı söylerdi. “Senin ev de pek küçük. Orası öyleyse, benim ev yayla, yayla...” Sarı kuş beş kez çıkıp girerdi yuvasına. Ayaklı saatler gürültüyle vururdu. Gözlerim dalar giderdi yine, bu iki canavarın kuşu ne zaman yakalayıp yiyeceklerini düşünür, tasalanırdım. “Bir kez daha geldiğimizde belki olmaz yuvasında,” derdim içimden. Annem kolumu dürterdi, “Önüne bak, yemeğini ye,” diye söylenirdi. Büyük amca burnunu karıştırırdı, bu arada sormadan edemezdi: “O şey değil mi, evin damadı değil mi?” Cicianne artık dayanamaz, “Amanın efendi sen de. Ye haydi ye!” diye bağırdı. Cicianne yarısını ısırıldığı sarmayı annemin tabağına atardı kaşlarını çatarak. “Çok geldi Safiye, ye şunu.” Sigara böreğini ısırır, yüzünü ekşitir, “Ver kız tabağını,” derdi. En korktuğum, bu evden en çok kaçmak istediğim an işte buydu. Annem tabağına itaatle kaldırır, ciciannenin artığı böreği alırdı. Onu anlamaz, ona kızardım. Bu kadar titiz olan, “Kimsenin bardağından içme,” diye tembih üstüne tembih eden annem, yengenin pis böreğine itiraz etmezdi. Ebru’ya bakardım bir ümit, bana bebeğini gösterecekti ya... Ama hiç orali değildi, elindeki pembe şeffaf cüzdanlı anahtarlıkla, Tıpitip sakızının içinden çıkan renkli kâğıtlı karikatürlerle ya da çay kaşığıyla oynarken kimseye bakmazdı. Koca ağzını ara sıra açar, annesinin içine teptiği şeyleri pek de ilgilenmeden çiğnerdi. Dokuz yaşlarındaydım sanırım, hiç değişmeyen ziyaretlerimizden birinde, ısırılmış böreğe midem kalkarak bakarken Ebru’ya, “Hani bebeğini gösterecektin?” diye sormuştum kısık bir sesle. Cicianne atılmıştı: “Sonra. Masadan kalkılmaz. Sen niye yemedin o böreği bakıyım?” Bir de peşine düşerdi ettiği haltın. Anneme bakmıştım, beni cesaretlendirmek ister gibi bir eda takınmış, “Ben yedireyim mi sana?” diye sormuştu. Dudaklarımı ısırarak başımı sallamıştım. Böreği yersem

ceza bitecek, masadan kalkabilecektim. Öyleyse... Gözlerimi kapatmış, kalkan midemin sesini duymamaya çalışarak ısırmıştım annemin uzattığı şeyi. Ağlayacak gibi olurdu her defasında, ama bu kez daha kötüydü. Kusmamak için kendimi zor tutmuştum. “Pek iştahsız. Çi-roz, çiroz...” “Yediremiyorum yenge.” “İştah şurubu al. Biz Ebru’ya aldıktı, değil mi Sabahat?” “Yaa... Faydasını gördük,” diye cevaplamıştı gelin. “Bak Ebru ne güzel yiyor, sen de ye,” demişti bana gülümseyerek. Öyle güzel gözleri vardı ki, iri, koyu yeşil. Kızı annesine hiç benzeriyordu gerçekten. Annem kolay yutayım, diye çay bardağını dayamıştı ağzıma. En zor lokma ilkiydi. Çünkü börek, ciciannenin ısırdığı dağılmış haliyle ağzıma uzandığında bulantı dayanılmaz bir şekilde yükselirdi. Eğer onu yutabilirsem, sonraki lokmalar kolay giderdi. Çünkü pis ısırik, midemde, bilmediğim bir yerde kaybolmuş, artık börek benim olmuştu. Gözlerimdeki yaşı kimse görmemişti. Annemin eteğini çekerek Ebru’yu işaret ettim. “Hadi kalkın oynayın,” dedi annem kıza. Gelin anahtarı alarak, “Ben birkaç oyuncak getireyim de oyalansınlar,” diye kalktı. “Anne, bebek arabamı sakın getirme, olur mu?” İhtiyarlar ile annemi masada bırakarak büyük salonun şimdi akşam güneşinin vurduğu tarafına geçmiştik. Cicianne çiçeklere meraklıydı, sadece iki tekli koltuğun bulunduğu köşede, saksı saksı yeşilliklerin arasından Ebru’ya bakmıştım sessizce. O an aklıma bir hikâye geldi. Belki anlatsam ilgilenir, diye düşündüm. Aslında istediğim bu sevgisiz, pis kızı korkutmaktı, kimsecikler yokken. Bunak amca ve cicianne uzaktayken... “Sen hortlaklara inanır mısın?” diye soruverdim birden. “İnanmam,” dedi, ama bir gölge geçmişti sanki yüzünden. Yüzüme bakıyordu, kalkanları indirmişti. “Eğer yaşlı insanları,” başımı masaya doğru çevirmiştim, o da baktı baba-annesi ile dedesine, “çok sevip çok öpersen, öbür dünya-

da hep seni özlerler ve sık sık gelirler..” Dudağını büzdü, tokası düşmüştü saçından. Eğilip aldı. “Senin baban da geliyor mu?” Kendime güvenim gelmişti. “Hayır,” dedim dikbaşlılıkla. “Neden peki?” “Çünkü babam ben iki yaşımdayken ölmüş. Onu fazla öpmedim.”

Cicianne geçirdi, sarı kuş çıkıp altı kez öttü. Gonkların vuruşlarını bitirmesini beklerken, Ebru’nun annesi torbaya doldurduğu oyuncaklarla yanımıza geldi. Ebru, bir şey söyleyecekmiş gibi baktı annesine, diğeri oralı olmadı, ben koltuktan inip oyuncak torbasını boşaltmaya başladım. Annesi masaya dönmüştü. “Gelsene.” Tereddütte indi koltuktan, eteği sıyrılmış, ortası sararmış donu gözükmüştü. Torbadan kayda değer bir şey çıkmadı. İki yolunmuş yapağı saçlı bebek, birinin gözü yok, diğerinin kolu kopuk. Küçük tabaklar, fincanlar, plastik çatal ve kaşıklar, bir renkli çaydanlık, Noper marka legolardan birkaç parça, bir de boyası yer yer dökülmüş, uzun, kırmızı, büyük bir araba. Arabayı, “Dınnn dınnn!” diye sesli sesli sürmeye başladım. Ebru çaydanlıktan fincana çay döküyormuş gibi yapıyordu, ama iyice sessizleşmişti. Az sonra büyük amca başımızda bitiverdi. Kırmızı arabaya gözleri parlayarak bakıyordu. “Dede, git sen!” Ebru tepinmeye başladı. Bunak, arabayı elimden çekip göğsüne bastırdı. “Dede giitt! Dokunma arabama!” Annem, gelin, cicianne başımıza üşüştüler. Ebru tepinerek ağlıyor, yüzünü annesinin karnına gömüyordu. “N’oldu kızım sana? Bırak alsın deden.” Cicianneyi afakanlar basmış, geçirdikçe geçiriyordu. “Mehmed Efendi, o senin araban değil. Seninki aşağıda. Ay yarabbim!” Dedeyi kolundan tutarak balkona götürdüler, peşlerinden seğirttim. “Amca bak, senin araban bu,” diye, kapı önüne park edilmiş yeşil bir Renault arabayı işaret etti annem. Salondan Ebru’nun yatıştırılamayan hıçkırıklarını duyuyorduk. Bunak gü-lümsedi, kollarını gevşetti, cicianne arabayı alarak salona

döndü. “Ağlama kızım, güzelim, al verdi deden.” Annem büyük amcayla salona döndü. “Ebru dedesini öpecek, barışacaklar,” dedi cicianne. “Değil mi Ebru?” O andan sonra Ebru’yu kimse yatıştıramadı. Annem, gelin, cicianne seferber oldular. Cicianne geçirmekten baygın düşerek koltuğa yığıldı. Bunak, tekerlekli sehpayı ileri geri sürmeye başladı. “İnnnnn, düdüüüttt... ıınnnnnnn!..” Annesi Ebru’yu kucakladığı gibi kapıya yöneldi. “Uykusu geldi herhalde. Yoruldu da. Ben sakinleştiririm şimdi. Hiç yapmazdı, anlamadım ki.” Onları geçirmeye kapıya kadar giden anneme telaşlı bir ifadeyle açıklıyordu. “Tüh tüh... Vay canım benim,” dedi annem. “Sabahat, sırtını pışpışla da sakinleşsin.”

Masa olduğu gibi duruyordu ortada. Annem sessizce kaldırdı, mutfakta bulaşıkları yıkadığını duydum. Cicianne başörtüsüyle yelpazeleniyordu sinirli sinirli. “Topla şu döküntüleri,” dedi bana, torbayı gösteriyordu eliyle. Annemin işini bitirip gelmesini sabırla bekledim. “Biz de kalkalım artık yenge,” diyerek salona geldi bluzunu yer yer ıslatmış olan annem. Evden çıkarken Ebruların kapısına baktım, içeriden ses gelmiyordu, annesi zorla da olsa onu uyutmuş olmalıydı.

Birkaç hafta sonra eve tekrar gittiğimizde Ebru’yu göremedim. Yaz tatiline anneannesinin evine, memlekette gitmişler annesiyle. Yalnız bir ara cicianne ısırdığı pastırmayı annemin tabağına koyarken, “Kız dedesine de bana da hiç yanaşmıyor,” diye söylendi. Önüme baktım, annem şaşkınlık sesleri çıkarıyordu. Sonraki gidişimizde ise büyük amca ölmüştü. Evde korkunç bir kalabalık vardı. Annem ağlıyordu, gelin güzel yüzünü çevreleyen eşarby başında, misafirlere kola, gazoz ikram ediyordu. Ebru’yu bir ara mutfağın kapısında gördüm, beni görünce yüzü karardı, içeri kaçtı. Ben de peşinden gitmedim. Eğer onu bulsam daha da sıkıştırıp korkutur muydum,

bilmiyorum. Tek bildiğim yaptığımdan hoşnut olduğumdu. O sırada cicianne koltuğa oturmak isterken tekerlekli sehpaye çarpıp sendeledi, sonra üzerine yığılıp paten yaparmış gibi kaydı. Komşular tutmasa kafa göz yaracaktı. “Özhan’a söyleyeyim de şunlara normal ayak taksın,” dedi, geçirdi, gözyaşlarını tülbindine sildi. Sarı kuş üç kere öttü. Gonklar üç kez, ağır, ilahî bir sesle vurdu. Kuşun yaşıyor oluşuna şaşırđım, hem de sevindim. Bunağın onu yutmasına izin vermemişti demek ki.

Sonraları büyüdüm ve o eve gitmeme hakkımı kullandım. İnsanın elinden tutarak onu hiç istemediğı yerlere götüren, çekiştiren bir annesinin olması zordur. Ciciannenin birkaç yıl sonraki ölümünü haber aldığım da hiç üzülmedim. Sadece kuşu ve Ebru’yu merak ettim. Annem eve geldiğinde sordum: “Guguklu saat duruyor mu, Ebru’yu gördün mü?” Annem iki soruma da olumlu yanıt verdi, fazla da bir açıklama yapmadı. Ebru’ya ilişkin merakımla baş başa kaldım.

Bu öyküyü yalnızca, anlattıklarım da ne kadar kendim olduğunu merak eden kişiler için yazdım. Yeterince dürüst olabildim mi, emin değilim bundan. Ama umarım bu meraklarını tatmin edebildim. Yazmanın karşı konulmazlığına karşın hep bir yalanı büyüttüğü kuşkusu gitgide genişliyor içimde. Suskunluğumuz kadar saf, kötülüğümüz kadar derin, zavallılığımız kadar gülünesi bir şey yazmak. Ya da yazmamak. Suda kaydırılan, seken bir taş. Eninde sonunda dibe çöken. Yazarın hastalığı doğruyu söyleme saplantısıdır.

Kahramanlarının ruhsal derinliklerini yansıtma gücü ve özgün anlatımıyla Sibel Türker, son yılların en başarılı yazarlarından biri.

Fotoğraf: Lereni Sengül

Huzursuz bir tebaa, insanlar, onların oğulları ve kızları, tekinsiz bir büyüme ve karmaşa, yazdığına, yarattığına bin pişman çürük bir iç çekiş. Dünya üzerindeki tek barışçıl unsurun bir hazan yaprağı olduğunu bilen biri için, beyaz kâğıt gümbürtülü ve tepetaklak bir düşüşten başka bir şey değildir. Bunca yıl yazdım, bunca yıl korktum, bunca yıl bıktım. Yetmez mi?

"Ağula, bir üst isim. Bütün üst isimler gibi hem bir ağırlık hem de bir hafiflik taşıyor. Her şeyle ilgisi var ama ilintisi yok gibi. Ağu bildiğimiz zehir. Ben buradan bir kelime türettim. Öykülerime denk düştü ve bir sözcük olarak sahip olduğu ses güzel. Yazı da zehirli bir şeydir. Üstelik seyreltilmesi yine yazıyla mümkündür," diyor Sibel K. Türker.

Ağula, acının tekdüzeleştiği bir ortamın, el yapımı bir cehennemin merkezinden gönderilmiş bir mektup. Okuru şaşırtacak ölçüde bilgece yazılmış bir günlük yaşam iddianamesi.

"Acılardan bir acı beğen. Bu kitapta 'Onuncu Öykü', hayatla ödeşmek isteyen her okura yeter artar."

SELİM İLERİ

ISBN 978-975-07-1543-3

9 789750 715433